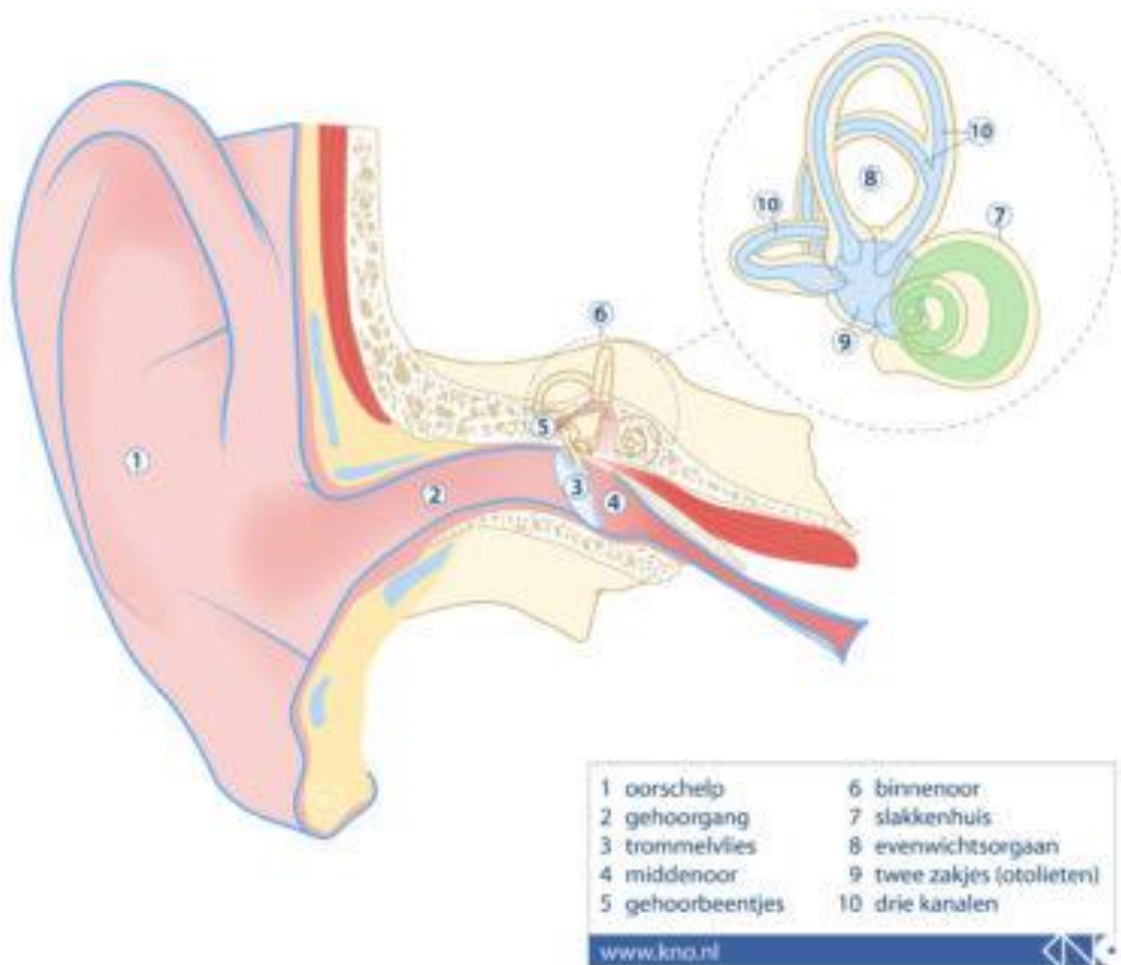

Intratympanale therapie bij de ziekte van Menière

Voor de behandeling van aanvallen van draaiduizeligheid is bij u een injectie met ontstekingsremmers (corticosteroïden) of een antibioticum (gentamicine) in het middenoor voorgesteld of uitgevoerd. Deze folder geeft uitleg over het evenwichtssysteem en beschrijft wat u van de behandeling kunt verwachten en wat het verloop na de behandeling normaal gesproken is.

Achtergrond: het oor en het evenwichtsorgaan

Gezonde mensen hebben twee evenwichtsorganen: links en rechts. Deze zitten in het bot achter uw oren. De evenwichtsorganen meten uw hoofdbewegingen en de zwaartekracht. Samen met het slakkenhuis, waarmee u kunt horen, vormt het evenwichtsorgaan uw binnenoor. Dit betekent dat evenwichtsorgaan en gehoororgaan dus heel dicht bij elkaar liggen (zie figuur).

Intratympanale therapie bij de ziekte van Menière

Bij de ziekte van Menière ontstaan aanvallen van draaiduizeligheid in een of beide evenwichtsorganen. Met de injectie van vloeistof in uw middenoor (in het middenoor is intratympanaal), kan uw arts proberen de aanvallen te verminderen of te laten stoppen. Bij deze injecties komt de vloeistof terecht in het middenoor (zie nummer 4 in de figuur). Van daaruit verspreidt de vloeistof zich naar het evenwichtsorgaan (zie nummer 8 in de figuur) waar het werkzaam is. De injectie is gericht op het verminderen van de plotselinge aanvallen van draaiduizeligheid. Helaas hebben de injecties geen effect op de klachten van gehoorverlies en oorsuizen waar patiënten met de ziekte van Menière ook veel last van hebben.

Injectie met corticosteroïden (ontstekingsremmers)

De precieze werking van een injectie met corticosteroïden in het middenoor is nog niet geheel duidelijk. Ze kan effectief zijn in het onderdrukken van de aanvallen van duizeligheid zonder dat het evenwichtsorgaan uitgeschakeld wordt. De duur van het effect is wisselend. Zes tot acht weken na de injectie zal u contact hebben met uw KNO-arts om te bespreken of de injectie effect heeft gehad. Indien het effect tijdelijk is, kan de behandeling worden herhaald.

Mogelijke nadelen van het inspuiten van corticosteroïden in het middenoor zijn:

- een kleine kans op een bloeding
- een kleine kans op ontsteking
- een kleine kans op een loopoor
- een blijvend gaatje in het trommelvlies.

Daarnaast bestaat een zeer kleine kans op blijvende doofheid aan dat oor.

Injectie met gentamicine (een antibioticum)

In tegenstelling tot corticosteroïden schakelt gentamicine in het middenoor het evenwichtsorgaan **wel** helemaal uit. Dit effect is onomkeerbaar. Door deze uitschakeling van het evenwichtsorgaan kunnen andere blijvende klachten ontstaan, zoals

- kortdurende duizeligheid bij snelle hoofdbewegingen,
- overgevoeligheid voor het zien van bewegende beelden of drukke patronen en/of
- een wankel gevoel.

Dit gebeurt niet bij iedereen.

Na uitschakeling van een evenwichtsorgaan door een injectie met gentamicine kan het andere evenwichtsorgaan niet ook behandeld worden met gentamicine. Dan zouden namelijk beide evenwichtsorganen uitgeschakeld worden wat veel andere klachten geeft.

Intratympanale therapie bij de ziekte van Menière

Mogelijke nadelen van het inspuiten van gentamicine in het middenoor zijn ook hier:

- een kleine kans op een bloeding
- een kleine kans op ontsteking
- een kleine kans op een loopoor
- een blijvend gaatje in het trommelvlies.

Daarnaast bestaat een kleine kans op blijvende doofheid aan het oor. Het risico dat u ten gevolge van de gentamicine behandeling doof wordt aan het behandelde oor ligt tussen de 5 en 10%. Naast volledige doofheid kan de gehoorfunctie ook verminderen. De kans hierop ligt tussen de 20 en 30%. Als u niet kiest voor de gentamicine behandeling loopt u deze risico's niet. Het is dan echter waarschijnlijk dat de voortdurende Menière-aanvallen ook uw gehoor zullen beschadigen.

Procedure van intratympanale therapie

De middenoorinjectie vindt plaats op de polikliniek van de Keel-, Neus- en Oorheelkunde. Als voorbereiding op de injectie zijn geen speciale maatregelen nodig.

Allereerst wordt het in te spuiten oor verdoofd met een vloeistof, crème of injectie. Dan wordt met een kleine naald een prikje gemaakt in het verdoofde trommelvlies (zie nummer 3 in de figuur), waarna een kleine hoeveelheid vloeistof in het middenoor wordt gespoten. Dit kan een beetje prikkelen. Vervolgens wordt u gevraagd 15 minuten op uw zij, met het ingespoten oor boven te blijven liggen en zo min mogelijk te slikken of te praten. Dit is nodig omdat u anders de werkzame stof kunt wegslikken (via de buis van Eustachius).

Het is verstandig om iemand mee te nemen voor het vervoer naar huis, voor het geval u na afloop klachten mocht hebben.

Na de behandeling

Ongeveer 6-8 weken na de behandeling wordt een (telefonische) afspraak met u gemaakt om het effect te bespreken. Mocht u pijnklachten hebben na de ingreep, dan kunt u paracetamol innemen. Als u na de behandeling een loopoor, ontsteking of bloeding krijgt, neemt u contact op met uw KNO-arts. Direct na de ingreep is het effect van een injectie met corticosteroiden of gentamicine verschillend:

Corticosteroiden

Het prikkelende gevoel dat zich tijdens het inspuiten van de vloeistof kan voordoen, kan ook na de ingreep aanwezig blijven. Dat is normaal. De eerste dagen na de behandeling kan ook een instabiel gevoel of toename van duizeligheid voorkomen. Hevige duizeligheidsaanvallen komen niet vaak voor,

Intratympanale therapie bij de ziekte van Menière

maar zijn mogelijk. U hoeft daar niet ongerust over te zijn. Wel is het in dat geval belangrijk om, ondanks die duizeligheid, zo snel mogelijk weer te gaan bewegen en in beweging te blijven.

Gentamicine

Omdat een evenwichtsorgaan uitgeschakeld wordt, kunt u de eerste twee weken een hevige draaiduizeligheidsaanval krijgen die meerdere dagen kan duren. Dat kan gepaard gaan met misselijkheid en braken. Dit gebeurt niet bij iedereen. Het is belangrijk, met name als u erg duizelig bent na de injectie, dat u zo snel mogelijk gaat bewegen en blijft bewegen. Uw hersenen moeten het verlies van een evenwichtsorgaan voor een deel leren overnemen. De hersenen proberen het verlies op te vangen door bijvoorbeeld meer gebruik te maken van uw ogen, uw spieren en het gevoel in uw voeten. Het verlies kan echter nooit helemaal opgevangen worden. Ook in het geval van een injectie met gentamicine kan er na de ingreep een prikkelend gevoel in het oor zijn. Dat is normaal.

Voor lotgenotencontact verwijzen wij naar Hoormij·NVVS commissie Duizeligheid en Evenwicht (e-mailadres: evenwicht@stichtinghoormij.nl).

Verantwoording

Deze patiëntinformatie betreft een aangepaste versie van de folder van het Maastricht UMC+.